

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра лісового господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

_____ С.А. Адаменко

« 01 » вересня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА РОСЛИННИЙ СВІТ»

Освітній рівень:	бакалавр (скорочений термін навчання)
Галузь знань:	20 «Аграрні науки та продовольство»
Спеціальність:	205 «Лісове господарство»
Освітня програма:	Лісове господарство
Факультет:	Лісового і садово-паркового господарства»

Умань – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Антропогенний вплив на рослинний світ» для здобувачів вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство», освітньої програми «Лісове господарство» Уманський НУС, 2022 року – 10 с.

Розробники: Черниш Віталій Іванович, викладач-стажист кафедри лісового господарства

_____
(підпис)   В. І. Черниш
(ініціали та прізвище)

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри лісового господарства

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри лісового господарства

_____
(підпис)   В. П. Шлапак
(ініціали та прізвище)

«29» серпня 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету
лісового і садово-паркового господарства

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

Голова
_____
(підпис)   М. В. Шемякін
(ініціали та прізвище)

«01» вересня 2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 20 «Аграрні науки та продовольство»	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність 205 «Лісове господарство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень «Бакалавр» (скорочений термін навчання) Освітня програма: «Лісове господарство»	28 год.	–
		Практичні, семінарські	
		32 год.	–
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		60 год.	–
		Індивідуальні завдання: –	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: дисципліна «Антропогенний вплив на рослинний світ» полягає у вирубанні лісів, деградації від кислотних дощів, розорювання луків і степових схилів, надмірному випасанні худоби. Зростання антропогенного впливу на навколишнє середовище викликає скорочення площ, зайнятих природними фітоценозами, деградацію ландшафтів, збідніння флори, зменшення чисельності популяцій окремих видів і запасів рослинної сировини.

Завдання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- сучасні напрямки антропогенного впливу на рослинний світ і шляхи запобігання та подолання негативних наслідків такого впливу;
- рослинні ресурси України;
- проблеми раціонального використання лісових ресурсів.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: «Антропогенний вплив на рослинний світ» є однією із вибіркових дисциплін в лісовому господарстві, вона пов'язана з такими дисциплінами природно-заповідна справа, дендрологія, лісові культури та лісова меліорація.

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у лісовій галузі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій і методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності.

ЗК 6. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності.

ФК 2. Здатність проводити лісівничі вимірювання та дослідження.

ФК 5. Здатність вирішувати поставлені завдання зі створення насаджень, їх вирощування та формування на основі вивчення літературних та нормативних джерел, передового виробничого досвіду.

Програмні результати навчання.

ПРН 3. Володіти базовими гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення лісового господарства.

ПРН 8. Застосовувати лісівничі загальновідомі методи збору дослідного матеріалу та його статистичного опрацювання.

ПРН 13. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

ПРН 15. Організувати результативні та безпечні умови праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Значення рослинного світу»

Тема 1.1. Антропогенний вплив на рослинний світ.

Значення рослин у житті людини. Червона книга.

Theme. 1.1. Anthropogenic influence on plant life.

The importance of plants in human life. Red Book.

Тема 1.2. Екологічні проблеми лісів – причини та шляхи вирішення.

Екологія лісових зон. Знищення лісів в Україні. Вплив погодних умов. Безконтрольне полювання і браконьєрство. Забруднення сміттям та пожежі. Методи захисту природних ресурсів.

Тема 1.3. Рослинні угруповання – види, характеристика і приклади.

Загальний опис. Мінливість у часі. Характеристика структури. Штучні види. Антропогенний фактор.

Змістовий модуль 2. «Охорона рослинного світу»

Тема 2.1. Рослинний покрив України.

Формування рослинного покриву. Закономірності поширення рослинності. Лісова рослинність. Рослинні ресурси. Охорона рослин.

Тема 2.2. Проблеми лісових ресурсів України.

Стан українських лісів. Електронний облік деревини. Масове знищення лісів.

Тема 2.3. Захворювання, пов'язанні із забрудненням навколишнього середовища.

Захворювання, викликані забрудненням навколишнього середовища. Захворювання, викликані забрудненням повітря. Захворювання, викликані забрудненням в цілому.

Тема 2.4 Охорона навколишнього природного середовища, рослинного і тваринного світу.

Організація служб охорони навколишнього природного середовища. Охорона рослинного і тваринного світу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л.	п.	інд.	с.р.		л.	п.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Антропогенний вплив на рослинний світ										
Тема 1.1. Антропогенний вплив на рослинний світ. Theme. 1.1. Anthropogenic influence on plant life.	16	4	4	–	8	–	–	–	–	–
Тема 1.2. Екологічні проблеми лісів – причини та шляхи вирішення.	16	4	4	–	8	–	–	–	–	–
Тема 1.3. Рослинні угруповання – види, характеристика і приклади.	20	4	6	–	10	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 1	52	12	14	–	26	–	–	–	–	–
Змістовий модуль 2. Охорона рослинного світу										
Тема 2.1. Рослинний покрив України.	16	4	4	–	8	–	–	–	–	–
Тема 2.2. Проблеми лісових ресурсів України.	16	4	4	–	8	–	–	–	–	–
Тема 2.3. Захворювання, пов'язанні із забрудненням навколишнього середовища.	16	4	4	–	8	–	–	–	–	–
Тема 2.4. Охорона навколишнього природного середовища, рослинного і тваринного світу.	20	4	6	–	10	–	–	–	–	–
Разом за змістовим модулем 2	68	16	18	–	34	–	–	–	–	–
Усього годин	120	28	32	–	60	–	–	–	–	–

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>Змістовий модуль 1</i>			
1.1	Пристосування організмів до середовища існування.	4	–
1.2	Вплив умов існування на розвиток рослин. The influence of living conditions on the development of plants.	4	–
1.3	Вивчення видової та просторової структури широколистяного лісу.	6	–
<i>Змістовий модуль 2</i>			
2.1	Опис видового складу місцевих фітоценозів.	4	–
2.2	Визначення стійкості рослин до впливу високих температур.	4	–
2.3	Вивчення впливу газоподібних викидів підприємств на рослинні організми.	4	–
2.4	Дослідження стану деревних зелених насаджень в різних екологічних умовах міста.	6	–
Разом		32	–

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
<i>Змістовий модуль 1</i>			
1.1	Значення рослин у біосфері і житті людини.	8	–
1.2	Антропогенні фактори впливу на рослини.	8	–
1.3	Життєві форми рослин за К. Раункієром.	10	–
<i>Змістовий модуль 2</i>			
2.1	Використання рослин у моніторингових дослідженнях.	8	–
2.2	Ознайомитися з особливостями історії розвитку взаємовідносин людського суспільства і природи.	8	–
2.3	Проаналізувати джерела інформації про сучасний стан навколишнього середовища в світі та в Україні.	8	–
2.4	Вплив антропогенних факторів на здоров'я людини.	10	–
Разом		60	–

7. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Антропогенний вплив на рослинний світ» передбачено такі методи навчання: словесні, наочні та практичні.

Програма побудована за модульним принципом, де кожний модуль є логічною завершеною частиною курсу. У процесі викладання курсу застосовуються наступні методи навчання: лекції, на яких студент засвоює елементи теоретичної основи дисципліни; практичні заняття, на яких студент отримує практичні навички у розв'язанні питань наукового спрямування; ділові ігри, круглі столи та семінарські заняття, де студенти обговорюють та набувають.

Наочні методи передбачають показ студентам презентацій, документів та таблиць для кращого засвоєння матеріалу.

8. Методи контролю

Контроль знань з дисципліни «Антропогенний вплив на рослинний світ» викладач здійснює за рейтинговою системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюють за 100-бальною шкалою.

Форми і методи контролю:

- модульний контроль аудиторної і самостійної роботи студентів;
- модульний залік;
- тестовий контроль.

9. Розподіл балів при кредитно-трансферній системі оцінювання знань з навчальної дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота		Сума
Змістовий модуль №1	Змістовий модуль №2	
T1, T2, T3	T1, T2, T3, T4	100
50	50	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Антропогенний вплив на рослинний світ».
2. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Антропогенний вплив на рослинний світ».
3. Методичні рекомендації з підготовки практичних занять студентів з дисципліни «Антропогенний вплив на рослинний світ».

11. Рекомендована література

Базова

1. Білявський Г.О. Основи загальної екології / Г.О. Білявський. – К.: Лібра, 1995. – 360 с.
2. Бойчук Ю.Д. Екологія і охорона навколишнього середовища: навч. посібник. – Суми: Університетська книга, 2002. – 132 с.

Допоміжна

1. Лукянова Л.Б. Основи екології. К.: „Вища школа”, 2000, с. 181-220
2. Білявський Г.О., Падун М.М., Фурдуй Р.С. Основи загальної екології. - Київ: Либідь, 1993.
3. Білявський Г.О., Фурдуй Р.С., Костіков І.Ю. Основи екології. - К.: Либідь, 2004, с.111-127.

12 Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства екології та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.menr.gov.ua.
2. Інтернет-спільнота фахівців-екологів «Промислова екологія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eco.com.ua>.

13. Зміни у робочій програмі на 2022-2023 рр.

Дана дисципліна вперше читається на освітньому рівні для денної форми навчання.